
Dokument na schôdzu

A8-0169/2016

3.5.2016

SPRÁVA

o Novej aliancii pre potravinovú bezpečnosť a výživu
(2015/2277(INI))

Výbor pre rozvoj

Rapporteur: Maria Heubuch

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	21
STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA	26
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE	37
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE	38

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o Novej aliancii pre potravinovú bezpečnosť a výživu (2015/2277(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na samit OSN o trvalo udržateľnom rozvoji a na výsledný dokument prijatý Valným zhromaždením OSN 25. septembra 2015 s názvom Transformujeme náš svet: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, a najmä na cieľ 2 cieľov trvalo udržateľného rozvoja, ktoré sú v ňom stanovené, čiže odstrániť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať udržateľné poľnohospodárstvo,¹
- so zreteľom na Parížsku dohodu zmluvných strán Dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy prijatú 12. decembra 2015,²
- so zreteľom na Komplexný program rozvoja afrického poľnohospodárstva (CAADP), ktorý schválila Africká únia (AÚ) v roku 2002,³
- so zreteľom na samit hláv štátov AÚ, ktorý sa konal v Mapute v Mozambiku v roku 2003, na ktorom sa vlády štátov AÚ dohodli, že viac ako 10 % svojich celkových vnútroštátnych rozpočtových prostriedkov budú investovať do poľnohospodárstva,⁴
- so zreteľom na zhromaždenie hláv štátov a predsedov vlád štátov AÚ z júla 2012, na ktorom bol rok 2014 vyhlásený za rok poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti v Afrike⁵ pri príležitosti desiateho výročia prijatia programu CAADP,
- so zreteľom na vyhlásenie o urýchlennom raste poľnohospodárstva a transformácii v prospech spoločnej prosperity a lepších životných podmienok, prijaté 27. júna 2014 na samite hláv štátov AÚ v Malabe v Rovníkovej Guinei, ktorým sa vlády štátov AÚ opätovne zaviazali vyčleniť najmenej 10 % verejných výdavkov na poľnohospodárstvo,⁶
- so zreteľom na iniciatívu v oblasti potravinovej bezpečnosti z L'Aquily krajín G8 z roku 2009,⁷
- so zreteľom na dokument s názvom Rámec a usmernenia k pôdnej politike v Afrike prijatý na spoločnej konferencii ministrov poľnohospodárstva, pôdohospodárstva a hospodárskych zvierat, ktorá sa konala v Addis Abebe (Etiópia) v apríli 2009⁸, ako aj na vyhlásenie o otázkach a výzvach týkajúcich sa pôdy v Afrike⁹, ktoré prijali hlavy štátov AÚ na samite konanom v Sirte (Líbya) v júli 2009, v ktorom sa naliehavo vyzýva na

¹ Rezolúcia Valného zhromaždenia OSN A/RES/70/1

² UN FCCC/CP/2015/L.9/Rev.1

³ <http://www.nepad.org/system/files/caadp.pdf>

⁴ Zhromaždenie/AÚ/Vyhl.7(II).

⁵ Zhromaždenie/AÚ/Vyhl. 449 (XIX).

⁶ Zhromaždenie/AÚ/Vyhl. 1 (XXIII).

⁷ <http://www.ifad.org/events/g8/statement.pdf>

⁸ <http://www.uneca.org/publications/framework-and-guidelines-landpolicy-africa>

⁹ Zhromaždenie/AÚ/Vyhl. 1 (XIII) Rev. 1.

účinné vykonávanie Rámca a usmernení k pôdnej politike v Afrike,

- so zreteľom na usmerňujúce zásady v oblasti významných pozemkových investícií v Afrike, prijaté na spoločnej konferencii ministrov poľnohospodárstva, rozvoja vidieka, rybárstva a akvakultúry krajín AÚ, ktorá sa konala v Addis Abebe 1. a 2. mája 2014,¹
- so zreteľom na vyhlásenie afrických organizácií občianskej spoločnosti s názvom Modernizácia afrického poľnohospodárstva – Kto má z nej prospech? z mája 2013,²
- so zreteľom na vyhlásenie z Djimini organizácií západoafrických drobných poľnohospodárov z 13. marca 2014,³
- so zreteľom na dobrovoľné usmernenia FAO o podpore postupného uplatňovania práva na primeranú výživu v kontexte potravinovej bezpečnosti jednotlivých štátov z roku 2004,⁴
- so zreteľom na správu Medzinárodného hodnotenia poľnohospodárskej vedy a rozvojevej technológie (IAASTD) s názvom Poľnohospodárstvo na križovatke z roku 2009,⁵
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,⁶
- so zreteľom na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) z roku 1979,⁷
- so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov z roku 1987,⁸
- so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach pôvodného obyvateľstva z roku 2007,⁹
- so zreteľom na základné zásady a usmernenia OSN týkajúce sa vyst'ahovania a vysídľovania obyvateľstva kvôli rozvoju z roku 2007,¹⁰
- so zreteľom na hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv z roku 2011, ktoré Rada OSN pre ľudské práva schválila v roku 2011¹¹, ako aj usmernenia OECD pre nadnárodné podniky aktualizované v roku 2011,¹²
- so zreteľom na Pusanské partnerstvo pre účinnú rozvojovú spoluprácu z roku 2011,¹³

---

¹ <http://www.uneca.org/publications/guiding-principles-large-scale-land-based-investments-africa>

² <http://acbio.org.za/modernising-african-agriculture-who-benefits-civil-society-statement-on-the-g8-agra-and-the-african-unions-caadp/>

³ https://www.grain.org/bulletin_board/entries/4914-djimini-declaration

⁴ <http://www.fao.org/docrep/009/y7937e/y7937e00.htm>

⁵ <http://www.unep.org/dewa/Assessments/Ecosystems/IAASTD/tabid/105853/Defa>

⁶ https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&lang=en

⁷ <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/>

⁸ <http://www.achpr.org/instruments/achpr/>

⁹ http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf

¹⁰ <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Housing/Pages/ForcedEvictions.aspx>

¹¹ <https://www.unglobalcompact.org/library/2>

¹² <http://www.oecd.org/corporate/mne/oecdguidelinesformultinationalenterprises.htm>

¹³ <http://www.oecd.org/development/effectiveness/busanpartnership.htm>

- so zreteľom na dobrovoľné usmernenia pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov z roku 2012,¹
- so zreteľom na Medzinárodný dohovor o ochrane nových odrôd rastlín z roku 1991 (dohovor UPOV),²
- so zreteľom na Medzinárodnú zmluvu o genetických zdrojoch rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo z roku 2001,³
- so zreteľom na Dohovor o biologickej diverzite z roku 1992 a na Kartagenský protokol o biologickej bezpečnosti k Dohovoru o biologickej diverzite z roku 2000 a na Nagojský protokol o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania z roku 2010,⁴
- so zreteľom na africký vzorový zákon o biologickej bezpečnosti,⁵
- so zreteľom na uznesenie o právnych predpisoch o pozemkoch v prospech potravinovej sebestačnosti, ktoré prijalo Parlamentné zhromaždenie Frankofónie 12. júla 2012,⁶
- so zreteľom na uznesenie o sociálnom a environmentálnom vplyve pastierstva v krajinách AKT, ktoré prijalo Spoločné parlamentné zhromaždenie AKT – EÚ 27. novembra 2013 v Addis Abebe,⁷
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Politický rámec EÚ na pomoc rozvojovým krajinám pri riešení výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti⁸ prijaté 31. marca 2010 a so zreteľom na závery Rady týkajúce sa rámca politiky prijaté 10. mája 2010,⁹
- so zreteľom na závery zo zasadnutia Rady z 28. mája 2013 o potravinovej a výživovej bezpečnosti,¹⁰
- so zreteľom na akčný plán Komisie pre výživu z júla 2014,¹¹
- so zreteľom na svoje uznesenie z 27. septembra 2011 o politickom rámci EÚ na pomoc rozvojovým krajinám pri riešení výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti,¹²
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. decembra 2013 o zvyšovaní odolnosti a znižovaní rizika katastrof v rozvojových krajinách,¹³

¹ <http://www.fao.org/nr/tenure/voluntary-guidelines/en/>

² <http://www.upov.int/upovlex/en/conventions/1991/content.html>

³ <http://www.planttreaty.org/>

⁴ <https://www.cbd.int/>

⁵ <http://hrst.au.int/en/biosafety/modellaw>

⁶ http://apf.francophonie.org/IMG/pdf/2012_07_session_58_Resolution_Regulation_du_foncier.pdf

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:C2014/064/03&from=EN> -

⁸ COM(2010)127

⁹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/114357.pdf

¹⁰ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/137318.pdf

¹¹ SWD(2014)0234

¹² Prijaté texty, P7_TA(2011)0410.

¹³ Prijaté texty, P7_TA(2013)0578.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2014 o úlohe vlastníckych práv, vlastníctva majetku a vytvárania bohatstva pri odstraňovaní chudoby a podpore trvalo udržateľného rozvoja v rozvojových krajinách,¹
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2015 o Tanzánii, najmä o otázke zaberania pôdy,²
- so zreteľom na vyhlásenie o celosvetovej konvergencii v boji týkajúcom sa pôdy a vody, prijaté na Svetovom sociálnom fóre v Tunise v marci 2015³;
- so zreteľom na svoje uznesenie z 30. apríla 2015 s názvom EXPO Miláno 2015: Uživiť planétu, energia pre život,⁴
- so zreteľom na žiadosti africkej občianskej spoločnosti o zaradenie potravinovej sebestačnosti a práva na výživu do programu nemeckého predsedníctva G7 v júni 2015;⁵
- so zreteľom na milánsku chartu⁶ na tému Živiť planétu – energia pre život, predloženú na výstave Expo 2015, ktorú podpísal viac ako milión predstaviteľov štátov, vlád a občanov a ktorá vyzýva všetkých občanov, združenia, podniky alebo vnútroštátne a medzinárodné inštitúcie, aby prevzali zodpovednosť a zaručili, aby budúce generácie mohli uplatňovať svoje právo na výživu, a zahŕňa záväzky zamerané na zabezpečenie účinného práva na výživu vo svete,
- so zreteľom na skutočnosť, že Výbor OSN pre svetovú potravinovú bezpečnosť je vhodným fórom pre politické usmernenia o tejto otázke na medzinárodnej úrovni a že všetky zainteresované strany majú v rámci tohto fóra možnosť vyjadriť sa;
- so zreteľom na iniciatívu Milan Urban Food Policy Pact⁷ z 15. októbra 2015 predloženú magistrátom mesta Miláno a podpísanú 113 mestami na svete, ktorá bola predložená generálnemu tajomníkovi OSN Pan Ki-munovi a v ktorej sa zdôrazňuje ústredná úloha miest pri tvorbe politík v oblasti výživy,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2016 o situácii v Etiópii,⁸
- so zreteľom na verejné vypočutie o Novej aliancii pre potravinovú a výživovú bezpečnosť (NAFSN) zorganizované Výborom pre rozvoj 1. decembra 2015,⁹
- so zreteľom na štúdiu s názvom Nová aliancia pre potravinovú a výživovú bezpečnosť v Afrike vypracovanú prof. Olivierom De Schutterom, ktorej vypracovanie zadal Výbor pre rozvoj a uverejnilo ju Generálne riaditeľstvo pre vonkajšie politiky v novembri

¹ Prijaté texty, P7_TA(2014)0250.

² Prijaté texty, P8_TA(2015)0073.

³ <http://viacampesina.org/en/index.php/main-issues-mainmenu-27/agrarian-reform-mainmenu-36/1775-declaration-of-the-global-convergence-of-land-and-water-struggles>

⁴ Prijaté texty, P8_TA(2015)0184.

⁵ <http://afsafrica.org/wp-content/uploads/2015/05/AFSA-Demands-to-the-Germany-G7-Presidency-Agenda.pdf>

⁶ http://carta.milano.it/wp-content/uploads/2015/04/English_version_Milan_Charter.pdf

⁷ <http://www.foodpolicymilano.org/wp-content/uploads/2015/10/Milan-Urban-Food-Policy-Pact-EN.pdf>

⁸ Prijaté texty, P8_TA(2016)0023.

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/committees/sk/deve/events.html?id=20151201CHE00041>

2015,¹

- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj a stanovisko Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0169/2016),
- A. keďže cieľom Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu v Afrike (NAFSN) je zlepšenie potravinovej bezpečnosti a výživy poskytovaním pomoci 50 miliónom osôb v subsaharskej Afrike, aby sa do roku 2020 dostali z chudoby; keďže zúčastnené krajiny sa dohodli na rámcových spolupráce pre jednotlivé krajiny, v ktorých sú stanovené záväzky týkajúce sa uľahčenia súkromných investícií v sektore poľnohospodárstva v Afrike;
  - B. keďže investície do drobného poľnohospodárstva sa v Afrike za posledných tridsať rokov zanedbávali, zatiaľ čo závislosť krajín s nízkymi príjmami od dovozu potravín výrazne vzrástla, čím sa stali citlivými na výkyvy cien na medzinárodných trhoch;
  - C. keďže veľké verejno-súkromné partnerstvá prinášajú to riziko, že v rámci afrického poľnohospodárstva získajú dominantné postavenie veľké poľnohospodárske spoločnosti, ktoré vytlačia miestne podniky;
  - D. keďže súkromné investície v rámci NAFSN sa dostali k viac než 8,2 miliónu malých poľnohospodárov a vytvorili viac ako 21 000 pracovných miest, z toho vyše polovicu pre ženy;
  - E. keďže potravinová kríza v roku 2008 viedla k všeobecnému uznaniu potreby podporovať potravinársku výrobu drobných poľnohospodárov pre domáce trhy;
  - F. keďže programy štrukturálnych úprav prijaté začiatkom 80. rokov 20. storočia prispeli k rozvoju poľnohospodárstva sústreďeného na vývoz s prioritným zameraním na zvyšovanie produkcie priemyselných plodín pre svetové trhy; keďže sa tým uprednostňovali veľkokapacitné, mechanizované modely produkcie so značnou podporou kapitálu a drobné poľnohospodárstvo bolo v porovnaní s tým zanedbávané;
  - G. keďže medzinárodné trhy budú v budúcnosti menej stabilné; keďže krajiny by nemali prijímať riziko prílišnej závislosti od dovozu, ale mali by radšej investovať predovšetkým do domácej potravinárskej výroby v záujme budovania odolnosti;
  - H. keďže rodinné poľnohospodárske podniky a drobní poľnohospodári musia byť v centre pozornosti NAFSN;
  - I. keďže potravinová bezpečnosť v rozvojových krajinách vo veľkej miere závisí od udržateľného využívania prírodných zdrojov;
  - J. keďže cieľom tzv. pólov rastu je pritiahnutie medzinárodných investorov tým, že pôda sa sprístupní veľkým súkromným spoločnostiam, a keďže to nesmie byť na úkor rodinných poľnohospodárskych podnikov;

---

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/535010/EXPO_STU\(2015\)535010_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/535010/EXPO_STU(2015)535010_EN.pdf)

- K. keďže dohody o NASFN neobsahujú žiaden konkrétny ukazovateľ hladu a podvýživy;
- L. keďže rodinní poľnohospodári a drobní poľnohospodári preukázali svoju schopnosť poskytovať diverzifikované produkty a zvyšovať produkciu potravín udržateľným spôsobom využívaním agroekologických postupov;
- M. keďže monokultúry zvyšujú závislosť od chemických hnojív a pesticídov, čo vedie k rozsiahlej degradácii pôdy a prispieva k zmene klímy;
- N. keďže z poľnohospodárstva pochádza najmenej 14 % celkových ročných emisií skleníkových plynov, najmä v dôsledku používania dusíkatých hnojív;
- O. keďže existujú rôzne formy držby pôdy (zvyková, verejná a súkromná), ale NASFN sa v súvislosti s otázkou práv spojených s držbou pôdy takmer výlučne odvoláva na uznávanie pozemkových práv;
- P. keďže v roku 2050 bude 70 % svetovej populácie žiť vo veľkých mestách a výživa bude čoraz častejšie otázkou, ktorá si bude vyžadovať reakciu na globálnej, ako aj miestnej úrovni;
- Q. keďže uznávanie pozemkových práv nie je jedinou zárukou ochrany pred vyvlastnením pôdy a presídlením;
- R. keďže otázka rodu je veľmi dôležitým aspektom investícií do poľnohospodárstva v Afrike; keďže vidiecke ženy sú dlhodobo diskriminované v prístupe k škále výrobných zdrojov vrátane pôdy, úverov, vstupov a služieb;
- S. keďže až donedávna sa podpora poskytovaná poľnohospodárstvu sústreďovala na vývoz plodín, ktorý je mužskou doménou, pričom na ženách do veľkej miery spočívala zodpovednosť za produkciu potravín na obživu rodiny;
- T. keďže FAO odhaduje, že na celom svete ubudlo približne 75 % genetickej diverzity rastlín; keďže rozsiahla genetická erózia zvyšuje našu zraniteľnosť voči zmene klímy a výskytu nových škodcov a chorôb;
- U. keďže riadenie, vlastníctvo a dostupnosť semien má zásadný význam pre odolnosť chudobných poľnohospodárov v súvislosti s potravinovou bezpečnosťou;
- V. keďže by sa malo chrániť právo poľnohospodárov na rozmnožovanie, používanie, výmenu a predaj vlastných osív;
- W. keďže zlepšenia týkajúce sa nedostatkov v oblasti výživy v Afrike majú kľúčový význam z hľadiska programu trvalo udržateľného rozvoja; keďže zlá výživa vyplýva z množstva vzájomne súvisiacich procesov týkajúcich sa zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, sanitárnych a hygienických služieb, prístupu k zdrojom, posilnenia postavenia žien a ďalších oblastí;
- X. keďže cieľom záväzkov prijatých v rámci spolupráce pre jednotlivé krajiny v oblasti regulačných reforiem v sektore osív je posilniť práva šľachtiteľov na úkor súčasných systémov osív poľnohospodárov, od ktorých najchudobnejších poľnohospodári ešte stále vo veľkej miere závisia;

Investície do poľnohospodárstva v Afrike a splnenie cieľov udržateľného rozvoja

1. poznamenáva, že rámce spolupráce pre jednotlivé krajiny sa zameriavajú na rozvoj osobitných hospodárskych oblastí s cieľom maximalizovať investície na základe iniciatív siahajúcich od cestnej alebo energetickej infraštruktúry po daňové a colné režimy či režimy držby pôdy; zdôrazňuje tiež potrebu zlepšiť prístup k vode a zabezpečiť pozornosť v tejto oblasti, zdokonaľiť vzdelávanie v oblasti výživy a vymieňať si stratégie najlepších postupov;
2. poznamenáva, že poľnohospodárske investičné politiky sú zvyčajne zamerané na nadobúdanie pôdy vo veľkom rozsahu a na poľnohospodárstvo orientované na vývoz, ktoré zvyčajne nesúvisí s miestnymi hospodárstvami; poznamenáva, že rozvoj extenzívneho zavlažovania v cieľových zemepisných oblastiach investícií NAFSN by mohol znížiť dostupnosť vody pre ďalších používateľov, napríklad malých poľnohospodárov alebo pastierov; zdôrazňuje, že za týchto okolností treba kriticky posúdiť a zvýšiť schopnosť obrovských verejno-súkromných partnerstiev prispievať k znižovaniu chudoby a k potravinovej bezpečnosti; zdôrazňuje, že poľnohospodárske investičné politiky by mali byť prepojené s miestnym hospodárstvom a mali by podporovať jeho rozvoj, a to vrátane drobných poľnohospodárov a rodinných poľnohospodárskych podnikov; pripomína, že v usmerneniach FAO o držbe pôdy sa odporúča zabezpečiť prístup k pôde, aby rodiny mohli produkovať potraviny na spotrebu pre domácnosti a zvýšiť príjem domácností; zdôrazňuje, že je potrebné, aby rozsiahle pozemkové investície v Afrike vychádzali z týchto usmernení, čím sa drobným poľnohospodárom a miestnym spoločenstvám zabezpečí prístup k pôde, podporia sa investície miestnych MSP a zabezpečí sa, aby verejno-súkromné partnerstvá prispievali k potravinovej bezpečnosti a k znižovaniu chudoby a nerovnosti;
3. poukazuje na to, že do rozhodovacieho procesu na základe rámca spolupráce neboli zahrnuté všetky zainteresované strany, ale boli z neho skôr vylúčené, okrem iného, vidiecke spoločenstvá, poľnohospodárski zamestnanci, drobní poľnohospodári, rybári a pôvodné obyvateľstvo a ich právo zapojiť sa do tohto procesu nebolo zohľadnené;
4. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou konzultáciou s africkými organizáciami občianskej spoločnosti pri zavádzaní NAFSN; zdôrazňuje, že účasť skupín, ktoré nemajú zaistenú potravinovú bezpečnosť, na politikách, ktoré sa ich týkajú, by sa mala stať základom všetkých politík v oblasti potravinovej bezpečnosti;
5. pripomína, že NAFSN sa zaviazala podporovať inkluzívny rast založený na poľnohospodárstve, ktorý podporuje poľnohospodárstvo malého rozsahu a pomáha znižovať chudobu, hlad a podvýživu; zdôrazňuje, že NAFSN musí preto čo najviac obmedzovať využívanie chemických hnojív a prípravkov na ochranu rastlín vzhľadom na ich zdravotné a environmentálne dôsledky pre miestne spoločenstvá, ako je strata biodiverzity a erózia pôdy;
6. kritizuje domnienku, že podnikové investície do poľnohospodárstva automaticky zlepšujú potravinovú bezpečnosť a výživu a znižujú chudobu;
7. berie na vedomie správu skupiny G20 z roku 2011, v ktorej sa zdôrazňuje, že pri

investíciách z dôvodu daňových výhod existuje riziko, že budú len krátkodobé; pripomína, že viaceré prieskumy motivácie investorov naznačili, že osobitné daňové stimuly majú na investičné rozhodnutia investorov neutrálny alebo negatívny vplyv¹;

8. konštatuje, že daňové stimuly vrátane oslobodení od dane z príjmu právnických osôb v osobitných hospodárskych oblastiach pripravujú africké štáty o daňové príjmy, ktoré by sa mohli použiť na financovanie životne dôležitých verejných investícií do poľnohospodárstva, najmä v oblasti potravinovej bezpečnosti a výživy²;
9. vyzýva vlády a darcov, aby pozastavili alebo prehodnotili všetky politiky, projekty a poradenstvo, ktoré priamo nabádajú na zaberanie pôdy a jej zaberanie uľahčujú tým, že podporujú veľmi škodlivé projekty a investície, alebo nepriamo zvyšujú tlak na pôdu a prírodné zdroje a môžu viesť k závažnému porušovaniu ľudských práv; vyzýva namiesto toho na podporu politik, ktoré ochraňujú a uprednostňujú potreby malých výrobcov potravín, najmä žien, a podporujú udržateľné využívanie pôdy;
10. varuje pred tým, aby sa v Afrike zopakoval ázijský model tzv. zelenej revolúcie zo 60. rokov minulého storočia, ako aj pred ignorovaním jeho negatívnych sociálnych a environmentálnych vplyvov; pripomína, že ciele udržateľného rozvoja zahŕňajú cieľ spočívajúci v podpore udržateľného poľnohospodárstva, ktorý sa má splniť do roku 2030;
11. so znepokojením poznamenáva, že NAFSN v Malawi podporuje rozšírenie výroby tabaku namiesto podpory alternatívnych spôsobov obživy v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku (RDKT) z roku 2005 a záväzkami prijatými v rámci programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030;
12. naliehavo vyzýva členské štáty EÚ, aby sa usilovali o premenu NAFSN na skutočný nástroj trvalo udržateľného rozvoja a podpory rodinných poľnohospodárskych podnikov a miestnych hospodárstiev v subsaharskej Afrike, a pripomína, že rodinné poľnohospodárske podniky a drobní poľnohospodári produkujú okolo 80 % potravín vo svete a zabezpečujú vyše 60 % zamestnanosti v regióne;
13. so znepokojením konštatuje, že rámce spolupráce pre jednotlivé krajiny iba selektívne odkazujú na medzinárodné normy, ktoré vymedzujú zodpovedné investovanie v poľnohospodárstve, a neodkazujú ani na dobrovoľné usmernenia FAO z roku 2004 o podpore postupnej realizácie práva na primeranú výživu v kontexte vnútroštátnej potravinovej bezpečnosti, ani na akékoľvek povinnosti súkromných investorov týkajúce sa dodržiavania ľudských práv;
14. vyzýva EÚ s jej členskými štátmi, ako najväčšieho poskytovateľa rozvojovej pomoci vo svete, aby:
  - zabezpečili, aby investori z EÚ rešpektovali práva miestnych spoločenstiev a potreby malých poľnohospodárskych podnikov a nabádali aj svojich partnerov, aby ich

¹ Mwachinga, E. (globálny tím na zjednodušenie daní, skupina Svetovej banky), Výsledky prieskumu motivácie investorov vo Východoafrickom spoločenstve – prezentácia v Lusake 12. 2. 2013.

² Podpora vývoja účinnejších daňových systémov – správa MMF, OECD a Svetovej banky pre pracovnú skupinu skupiny G20, 2011.

rešpektovali, tým, že budú v rámci spolupráce uplatňovať prístup založený na ľudských právach, vrátane zachovávanía záruk v oblasti environmentálnych, sociálnych, pracovných a ľudských práv, ako aj práva na pôdu a najprísnejších noriem transparentnosti v súvislosti s ich investičnými plánmi;

- zabezpečili, aby sa investori z EÚ pri vypracúvaní pracovných zmlúv riadili politikou sociálnej zodpovednosti a svoje hospodárske výhody nezneužívali v neprospech pracovníkov z miestnych spoločenstiev;
- podporovali a presadzovali miestne africké podniky a zainteresované strany ako primárnych aktérov a beneficentov iniciatív NAFSN;
- vykonali nedávne rozhodnutie WTO, ktoré sa týka zrušenia poľnohospodárskych vývozných dotácií, ktoré narúšajú miestne trhy a ničia zdroje obživy v rozvojových krajinách;
- zrušili colné prekážky, ktoré zbavujú africké krajiny motivácie pridávať základným produktom na miestnej úrovni pridanú hodnotu;

15. vyzýva zúčastnené krajiny, aby:

- zabezpečili, aby finančné, daňové a administratívne reformy nespôsobili oslobodenie investorov od spravodlivých príspevkov do daňového základu zúčastnených krajín alebo neoprávnene neznevýhodnili investorov v porovnaní s drobnými poľnohospodármi;
- zabezpečili, aby si príslušné vlády ponechali právo chrániť svoje poľnohospodárske a potravinové trhy vhodnými colnými a daňovými režimami, ktoré majú mimoriadny význam, pokiaľ ide o riešenie finančných špekulácií a daňových únikov;
- prijali opatrenia na podporu zodpovedného obchodu a usilovali sa odstrániť colné prekážky, ktoré bránia regionálnemu obchodu;

Správa, iniciatíva a zodpovednosť

16. pripomína záväzok zaviesť dobrovoľné usmernenia FAO o podpore postupného uplatňovania práva na primeranú výživu v kontexte potravinovej bezpečnosti jednotlivých štátov, ktorý prijali strany NAFSN, a vyzýva strany NAFSN, aby sa zaviazali k plneniu medzinárodných noriem, ktorými sa vymedzuje zodpovedné investovanie v poľnohospodárstve, a dodržiavali hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv a usmernenia OECD pre nadnárodné spoločnosti;
17. trvá na tom, že NAFSN musí posilňovať dobrú správu prírodných zdrojov, najmä zaručením prístupu obyvateľov k ich vlastným zdrojom a ochranou ich práv v rámci zmlúv o transakciách týkajúcich sa prírodných zdrojov;
18. vyzýva EÚ, aby v spolupráci s Organizáciou Spojených národov presadzovala záväzné prijatie milánskej charty a v nej uvedených záväzkov všetkými štátmi;
19. pripomína význam hydrologickej regulácie a boja proti zmene klímy pre udržateľné

poľnohospodárstvo; vyzýva všetkých partnerov NAFSN, aby kládli dôraz na zlepšovanie prístupu k vode a k technológiám zavlažovania a posilňovali ochranu životného prostredia a pôdy;

20. vyzýva EÚ, aby sa spolu s Organizáciou Spojených národov usilovala zabezpečiť prijatie a šírenie iniciatívy Milan Urban Food Policy Pact;
21. vyzýva zúčastnené krajiny, aby sa na základe prístupu založeného na ľudských právach zaviazali presadzovať medzinárodné normy, ktorými je upravené investovanie, a to vrátane rámca a usmernení AÚ pre pozemkovú politiku v Afrike a jej usmerňujúcich zásad v oblasti významných pozemkových investícií v Afrike;
22. žiada, aby sa v plnom rozsahu uverejňovali všetky vyhlásenia o zámere v súvislosti s rámcami spolupráce pre jednotlivé krajiny; zdôrazňuje, že treba zaviesť účinné inštitucionálne a právne rámce, ktorými sa zabezpečí spravodlivé rozdelenie rizík a prínosov; zdôrazňuje, že aktívna účasť občianskej spoločnosti v rámci aliancie NAFSN má kľúčový význam pre posilnenie transparentnosti a zabezpečenie splnenia jej cieľov; pripomína, že by sa mal podporovať dialóg a konzultácie so všetkými skupinami občianskej spoločnosti;
23. vyjadruje poľutovanie nad tým, že jediným spoločným ukazovateľom desiatich rámcov spolupráce v Novej aliancii pre potravinovú bezpečnosť a výživu je index podnikania Svetovej banky;
24. zdôrazňuje, že súkromné spoločnosti zapojené do mnohostranných rozvojových iniciatív by mali niesť zodpovednosť za svoju činnosť; vyzýva strany NAFSN, aby na tento účel predkladali výročné správy o činnostiach vykonávaných v rámci NAFSN a aby tieto správy zverejňovali a sprístupňovali pre miestnych obyvateľov a spoločenstvá, a aby zriadili nezávislý mechanizmus zodpovednosti vrátane odvolacieho mechanizmu pre miestnych obyvateľov a spoločenstvá; zároveň zdôrazňuje, že v súvislosti s investíciami NAFSN ovplyvňujúcimi pozemkové práva sa musí vypracovať nezávislá predbežná štúdia vplyvu na pozemkové práva a tieto investície musia byť v súlade s dobrovoľnými usmerneniami FAO pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov;
25. poznamenáva, že nadnárodné spoločnosti pôsobiace v rámci NAFSN uprednostňujú veľkoobjemové zmluvné poľnohospodárstvo, čo prináša riziko odsunutia malých výrobcov na okraj; vyzýva desať afrických štátov zastúpených v NAFSN, aby zabezpečili, že zmluvné poľnohospodárstvo bude prínosné pre kupujúcich, ako aj miestnych dodávateľov; považuje preto za nevyhnutné posilniť napríklad organizácie poľnohospodárov s cieľom zlepšiť vyjednávaciu pozíciu poľnohospodárov;
26. zdôrazňuje, že súkromný sektor už teraz vytvára 90 % pracovných miest v partnerských krajinách a potenciál pre účasť súkromného sektora je nesporný, keďže súkromné spoločnosti majú ideálne podmienky na zabezpečenie udržateľného základu pre mobilizáciu domácich zdrojov, čo je základom akéhokoľvek programu pomoci; zdôrazňuje dôležitosť transparentného regulačného rámca, ktorý jasne stanovuje práva a povinnosti jednotlivých subjektov vrátane chudobných poľnohospodárov a zraniteľných skupín, keďže bez takéhoto rámca nemožno tieto práva úspešne chrániť;

27. žiada revíziu rámcov spolupráce pre jednotlivé krajiny tak, aby sa mohli účinne použiť na riešenie rizík spojených s režimami zmluvného poľnohospodárstva a združujúcich programov pre malovýrobcov tým, že zabezpečia spravodlivé zmluvné ustanovenia vrátane cenových dohôd, dodržiavania práv žien, podpory udržateľného poľnohospodárstva a vhodných mechanizmov urovnávania sporov;

Prístup k pôde a zaistenie jej držby

28. varuje pred tým, že zameranie jedine na uznávanie pozemkových práv často vedie k neistote u malých producentov potravín a pôvodných obyvateľov, najmä žien, ktorí nemajú svoje pozemkové práva právne uznané a sú zraniteľní, pokiaľ ide o nekalé obchody s pôdou, vyvlastnenie bez súhlasu alebo chýbajúcu primeranú náhradu;
29. zdôrazňuje, že je potrebné, aby malí producenti potravín zastávali vedúce pozície, čo ich vlastným nezávislým organizáciám umožní podporovať ich pri kontrole svojej pôdy, prírodných zdrojov a programov;
30. so znepokojením konštatuje, že investori a miestne elity zapojení do transakcií s pozemkami často opisujú príslušné oblasti ako „prázdne“, „nevyužívané“ alebo „nedostatočne využívané“, a to napriek tomu, že iba veľmi málo pôdy v Afrike je skutočne nevyužívanou pôdou, napr. vzhľadom na prevládajúce pastierske činnosti;
31. zdôrazňuje, že 1,2 miliardy ľudí naďalej žije buď bez trvalého prístupu k pôde, alebo obrába pôdu, na ktorú nemá žiadny formálny ani právny nárok, a nemá k dispozícii dokumenty, ktoré by príslušné pozemky vymedzovali, a ani právne, či finančné prostriedky na premenu vlastníctva na kapitál;
32. víta začlenenie usmernení pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov z roku 2012 do všetkých rámcov spolupráce pre jednotlivé krajiny; vyzýva na účinné uplatňovanie a systematické hodnotenie dodržiavania týchto usmernení a rámca cieľov udržateľného rozvoja v rámci procesu preskúmania rámcov spolupráce pre jednotlivé krajiny;
33. trvá na tom, že NAFSN musí klásť dôraz na boj proti zaberaniu pôdy, ktoré predstavuje porušovanie ľudských práv tým, že miestne spoločenstvá pripravuje o pozemky, od ktorých závisia pri produkcii potravín a zabezpečovaní výživy pre svoje rodiny; pripomína, že vo viacerých rozvojových krajinách viedlo zaberanie pôdy k tomu, že obyvatelia prišli o prácu a živobytie a museli odísť zo svojich domovov;
34. vyzýva zúčastnené krajiny, aby:
- zabezpečili participatívne a inkluzívne systémy, v ktorých sa v prvom rade kladie dôraz na práva, potreby a záujmy zákonných držiteľov práv na pôdu, najmä drobných poľnohospodárov a malé rodinné poľnohospodárske podniky; najmä zabezpečili, aby sa od všetkých spoločenstiev, ktoré žijú na pozemkoch, v súvislosti s ktorými sa vykonáva prevod vlastníckych práv a/alebo kontroly, vopred získal slobodný a informovaný súhlas;

- prijali záväzné vnútroštátne opatrenia proti zaberaniu pôdy, korupcii súvisiacej s prevodmi pôdy a využívaniu pôdy na špekulatívne investície;
  - sledovali uznávanie pozemkových práv a systémy certifikácie a zabezpečili, aby boli transparentné, nevedli ku koncentrácii vlastníctva pôdy a nepripravovali spoločenstvá o zdroje, na ktoré sú odkázané;
  - zabezpečili, aby sa finančná pomoc nepoužívala na podporu iniciatív, ktoré umožňujú spoločnostiam vysídliť miestne spoločenstvá;
  - uznali všetky legitímne práva na pôdu a zabezpečili právnu istotu v súvislosti s právami na pôdu vrátane neformálnych a zvykových práv držby a práv držby pôvodných obyvateľov; v súlade s odporúčaniami dobrovoľných usmernení pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov presadzovali nové zákony a/alebo účinne presadzovali existujúce zákony, ktorými sa v súvislosti s rozsiahlymi pozemkovými transakciami ukladajú účinné ochranné opatrenia, ako napríklad stropy pre prípustné transakcie s pôdou, a aby regulovali to, na akom základe by transfery presahujúce určitý rozsah mali schvaľovať národné parlamenty;
  - zaručili, že od všetkých spoločenstiev postihnutých zaberaním pôdy sa vopred získa slobodný a informovaný súhlas a že sa uskutočnia konzultácie na zaistenie rovnocennej účasti všetkých skupín v rámci miestneho spoločenstva, najmä tých, ktoré sú najviac ohrozené a vytlačené na okraj;
35. rovnako pripomína, že užívateľské práva odvodené od zvykovej držby by mali byť uznané a chránené právnym systémom v súlade s ustanoveniami a rozhodnutiami Africkej komisie pre ľudské práva a práva národov;
  36. žiada, aby sa v súvislosti s NAFSN vykonala štúdia vplyvu *ex ante* týkajúca sa pozemkových práv pod podmienkou, že sa vopred získa slobodný a informovaný súhlas dotknutého miestneho obyvateľstva;
  37. podporuje účinný a inovačný monitorovací mechanizmus v rámci Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť (CFS); vyzýva EÚ, aby si na základe konzultácií s organizáciami občianskej spoločnosti vytvorila silnú pozíciu, aby mohla prispieť k celosvetovému monitorovaniu počas 43. zasadnutia CFS v októbri 2016 s cieľom zabezpečiť komplexné a dôkladné posúdenie uplatňovania usmernení o držbe pôdy;
  38. vyzýva vlády jednotlivých dotknutých krajín, aby zabezpečili, aby podniky starostlivo, na základe hlbkovej analýzy, posúdili vplyv svojich aktivít na ľudské práva tým, že v predstihu vykonajú a zverejnia nezávislé analýzy vplyvu na ľudské práva, sociálne práva a práva v oblasti životného prostredia a zjednodušia a zabezpečia prístup k mechanizmu podávania sťažností v oblasti ľudských práv na národnej úrovni, ktoré musia byť nezávislé, transparentné a spoľahlivé a musí v súvislosti s nimi existovať možnosť odvolania;
  39. vyzýva strany NAFSN, aby zaviedli nezávislé mechanizmy podávania sťažností pre spoločenstvá postihnuté vyvlastňovaním pozemkov v dôsledku veľkých investičných projektov;

40. pripomína, že boj proti podvýžive si vyžaduje úzke prepojenie poľnohospodárskeho a potravinárskeho sektora a sektora verejného zdravotníctva;

Potravinová bezpečnosť, výživa a udržateľné rodinné poľnohospodárske podniky

41. pripomína potrebu vyvinúť maximálne úsilie na dosiahnutie lepšej výživy a potravinovej bezpečnosti a boj proti hladu v zmysle cieľa udržateľného rozvoja č. 2; trvá na tom, že treba poskytovať lepšiu podporu posilňovaniu postavenia poľnohospodárskych družstiev, ktoré sú kľúčové pre rozvoj poľnohospodárstva a potravinovú bezpečnosť;
42. konštatuje, že stabilita je vyššia a emigrácia nižšia tam, kde existuje potravinová bezpečnosť, ktorá je založená na zdravej a živej pôde a produktívnych poľnohospodárskych ekosystémoch odolných proti zmene klímy;
43. zdôrazňuje, že kvalitná, vyvážená strava je mimoriadne dôležitá, a potvrdzuje, že výživa by mala byť na ústrednom mieste, pokiaľ ide o budovanie a prebudovanie potravinových systémov;
44. žiada preto nahradiť prílišnú závislosť od dovážaných potravín ich spoľahlivou domácou výrobou, pričom treba uprednostňovať miestne plodiny, ktoré spĺňajú nutričné požiadavky; konštatuje, že je to čoraz dôležitejšie vzhľadom na rastúcu nestabilitu klímy a trhov;
45. pripomína, že výživový stav nemožno stanoviť len na základe energetického príjmu;
46. zdôrazňuje potrebu stratégií na minimalizovanie plytvania potravinami v rámci celého potravinového reťazca;
47. zdôrazňuje, že treba chrániť poľnohospodársku biodiverzitu; vyzýva členské štáty EÚ, aby investovali do ekologických poľnohospodárskych postupov v rozvojových krajinách v súlade so závermi IAASTD, odporúčaniami osobitného spravodajcu OSN pre právo na potraviny a cieľmi udržateľného rozvoja;
48. podporuje vypracovanie politík, ktoré podporujú udržateľné rodinné poľnohospodárske podniky a motivujú vlády, aby na základe podporných politík, náležitých právnych predpisov, participačného plánovania pre politický dialóg a investícií vytvorili priaznivé prostredie pre rozvoj rodinných fariem;
49. vyzýva vlády afrických štátov, aby:
  - investovali do miestnych potravinových systémov s cieľom podporiť vidiecke hospodárstva a zabezpečiť dôstojné pracovné miesta, primerané záchranné sociálne siete a pracovné práva, zlepšili systémy demokratickej kontroly prístupu ku zdrojom vrátane osív poľnohospodárov a zaručili účinné zapojenie drobných poľnohospodárov do politických procesov a vykonávania; zdôrazňuje najmä, že NAFSN musí podporovať vytváranie domácich spracovateľských odvetví v poľnohospodárstve a zlepšovanie technológií konzervovania potravinárskych výrobkov a musí posilňovať prepojenie

- medzi poľnohospodárstvom a obchodom s cieľom budovať miestne, vnútroštátne a regionálne trhy, ktoré budú prínosom pre rodinné poľnohospodárske podniky a poskytnú spotrebiteľom kvalitné potraviny za prijateľné ceny;
- zabránili tomu, aby boli systémy potravinárskej výroby príliš závislé od fosílnych palív, s cieľom obmedziť kolísavosť cien a zmierniť účinky zmeny klímy;
  - vyvinuli v miestnom a regionálnom kontexte krátke potravinové dodávateľské reťazce, ako aj vhodnú skladovacu a komunikačnú infraštruktúru v tejto súvislosti, keďže krátke dodávateľské reťazce sú najúčinnnejšie v boji proti hladu a chudobe na vidieku;
  - sprostredkovali africkým poľnohospodárom prístup k cenovo dostupným technologickým riešeniam agronomických problémov špecifických pre Afriku, ktoré si vyžadujú len málo vstupov;
  - nabádali na využívanie širokej škály výživných, miestnych a v čo najväčšej miere sezónnych plodín, ktoré sú pokiaľ možno prispôsobené miestnym podmienkam alebo sú pôvodnými odrodami a druhmi, vrátane ovocia, zeleniny a orechov, s cieľom zlepšiť úroveň výživy zabezpečením neustáleho prístupu k pestrej, zdravej a cenovo dostupnej strave, ktorá je primeraná z hľadiska kvality, kvantity a rozmanitosti, a nielen kalórií, a v súlade s kultúrnymi hodnotami;
  - sa usilovali v plnej miere vykonať Medzinárodný kódex pre obchodovanie s náhradami materského mlieka, ako aj rezolúcie Svetového zdravotníckeho zhromaždenia (WHA) o výžive dojčiat a malých detí;
  - zriaďovali, propagovali a podporovali organizácie výrobcov, ako sú družstvá, ktoré posilňujú vyjednávaciu pozíciu drobných poľnohospodárov, čím vytvárajú potrebné podmienky na ich lepšie odmeňovanie na trhoch a umožňujú im spoločne využívať poznatky a najlepšie postupy;
50. zdôrazňuje, že NAFSN musí viesť k vytvoreniu regionálne prispôsobenej poľnohospodárskej štruktúry v štádiu primárnej výroby, ako aj spracovania;
  51. vyzýva vlády afrických štátov, aby podporovali solidaritu medzi generáciami a uznali jej kľúčovú úlohu v boji proti chudobe;
  52. zdôrazňuje, že je dôležité podporovať programy vzdelávania v oblasti výživy na školách a v miestnych spoločenstvách;
  53. zdôrazňuje, že právo na vodu je nerozlučne spojené s právom na výživu a že rezolúcia OSN z roku 2010 doteraz nepriniesla rozhodné kroky vedúce k stanoveniu práva na vodu za ľudské právo; vyzýva EÚ, aby preskúmala návrh Opčného protokolu k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach Talianskeho výboru Svetovej zmluvy o vode (CICMA);
  54. uznáva mimoriadne dôležitý význam, ktorý má pre život prístup k čistej pitnej vode, ako aj vplyv, ktorý môže mať v tejto súvislosti poľnohospodárstvo;
  55. uznáva význam prístupu k zdrojom vody na poľnohospodárske účely, ako aj riziká

prílišného využívania drahocennej vody na zavlažovanie a v tejto súvislosti poukazuje na potrebu obmedzovať neúsporné metódy zavlažovania a zdôrazňuje, že agronomické techniky, pri ktorých sa šetrí voda, môžu pomôcť zabrániť evapotranspirácii (strate vody z pôdy), udržať vodu v zdravej, živej pôde a zachovať čisté zdroje pitnej vody;

56. konštatuje, že vďaka udržateľnému obhospodarovaniu pôdy možno vo svete vyprodukovať až o 58 % viac potravín¹;
57. poukazuje na synergický účinok prístupov zameraných na orniciu v spojitosti s prístupmi zameranými na stromy, ako aj význam prispôsobenia poľnohospodárskych ekosystémov zmene klímy; berie na vedomie najmä veľký dopyt po palivovom dreve; berie na vedomie predovšetkým možnosť viacnásobného využívania stromov viažucich dusík;
58. uznáva osobitné potreby poľnohospodárstva v tropických a subtropických polosuchých oblastiach, najmä pokiaľ ide o plodiny, ktoré potrebujú ochranu pred slnkom a ochranu pôdy, a domnieva sa, že pestovanie monokultúr, ktoré vyčerpávajú zdroje, je zastarané a konštatuje, že darcovské krajiny NAFSN od ich pestovania stále viac ustupujú;
59. varuje pred nadmernou produkciou nepotravinových poľnohospodárskych komodít namiesto potravín, najmä východiskových surovín pre biopalivá, v iniciatívach, ktoré financuje NAFSN, keďže produkcia takýchto komodít môže mať škodlivý vplyv na potravinovú bezpečnosť a potravinovú sebestačnosť zúčastnených krajín;
60. konštatuje, že takéto agronomické techniky – podpora prírodných procesov, ako je tvorba ornice, regulácia vody a škodcov alebo uzavretý kolobeh živín – dokážu poľnohospodárom a správnym orgánom pri nízkych nákladoch zabezpečiť dlhodobú produktivitu a plodnosť;
61. konštatuje, že agrochemikálie sa v rozvojových krajinách, napríklad v tých, ktoré sú zapojené do Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu, môžu používať v nadmernom množstve a/alebo nevhodne;
62. konštatuje, že tento problém navyše zhoršuje negramotnosť a nedostatok vhodnej odbornej prípravy a môže viesť k výrazne vyššej úrovni rezíduí pesticídov v čerstvom ovocí a v zelenine, ako aj k otrávam a môže mať aj ďalšie účinky na zdravie poľnohospodárov a ich rodín;

Regulačná reforma v sektore osív

63. pripomína, že od práva poľnohospodárov voľne produkovať, vymieňať a predávať osivá závisí živobytie 90 % poľnohospodárov na africkom kontinente a že rôznorodosť osiva je životne dôležitá pre zvyšovanie odolnosti poľnohospodárstva voči zmene klímy; zdôrazňuje, že žiadosti podnikov o posilnenie práv šľachtiteľov rastlín v súlade s Medzinárodným dohovorom o ochrane nových odrôd rastlín (UPOV) z roku 1991 nesmú viesť k zákazu takýchto neformálnych opatrení;

---

¹ FAO, Svetové partnerstvo pre pôdu

64. berie na vedomie nebezpečenstvá deregulácie v sektore osív v zúčastnených krajinách, keďže deregulácia môže viesť k tomu, že drobní poľnohospodári sa stanú príliš závislými od osív a prípravkov na ochranu rastlín vyrobených zahraničnými spoločnosťami;
65. pripomína, že ustanovenia dohody TRIPS, ktoré si vyžadujú určitú formu ochrany rastlinných odrôd, nenúti rozvojové krajiny, aby prijali systém UPOV; zdôrazňuje, že tieto ustanovenia umožňujú napriek tomu krajinám, aby si vytvorili systémy *sui generis*, ktoré sú lepšie prispôbosené charakteristikám poľnohospodárskej výroby jednotlivých krajín a tradičným systémom osiva zameraným na potreby poľnohospodárov, zatiaľ čo najmenej rozvinuté krajiny, ktoré sú členmi WTO, sú vyňaté z povinnosti dodržiavať ustanovenia dohody TRIPS; zdôrazňuje, že systémy *sui generis* musia podporovať ciele a záväzky vyplývajúce z Dohovoru o biologickej diverzite, Nagojského protokolu a Medzinárodnej zmluvy o genetických zdrojoch rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo a nesmú s nimi byť v rozpore;
66. vyjadruje poľutovanie nad požiadavkou podnikov harmonizovať právne predpisy o osivách na základe zásad odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti v africkom kontexte prostredníctvom regionálnych inštitúcií, čo bude brzdiť rozvoj a rast systémov osiva zameraných na potreby poľnohospodárov na národnej a regionálnej úrovni, keďže v rámci systémov osiva zameraných na potreby poľnohospodárov sa obvykle nešľachtia ani neuchovávajú osivá, ktoré by spĺňali kritériá odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti;
67. naliehavo vyzýva členské štáty G7, aby prostredníctvom komunitných bánk osív podporovali systémy osiva riadené poľnohospodármi;
68. pripomína, že hoci obchodné odrody osív môžu z krátkodobého hľadiska zvýšiť výnosy, tradičné odrody poľnohospodárov, krajové odrody a s nimi spojené poznatky sú najvhodnejšie, pokiaľ ide o prispôbenie sa osobitným agroekologickým prostrediam a zmene klímy; okrem toho pripomína, že ich vyššia plodnosť závisí od využívania vstupov (hnojív, pesticídov, hybridných semien), pri ktorých hrozí uviaznutie poľnohospodárov v začarovanom kruhu zadlženia;
69. so znepokojením konštatuje, že v súvislosti so zavádzaním a rozširovaním certifikovaných osív v Afrike rastie závislosť drobných poľnohospodárov, zvyšuje sa pravdepodobnosť vzniku zadlženosti a oslabuje sa rôznorodosť osiva;
70. nabáda na podporovanie miestnych politík zameraných na zabezpečenie uceleného a udržateľného prístupu k rozmanitej a výživnej strave na základe zásad prevzatia zodpovednosti a subsidiarity;
71. naliehavo žiada Komisiu, aby zabezpečila, že záväzky týkajúce sa práv poľnohospodárov, ktoré prijala EÚ na základe Medzinárodnej zmluvy o genetických zdrojoch rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo (ITPGRFA), sa premietnu do všetkej technickej pomoci a finančnej podpory na rozvoj politiky v oblasti osiva; vyzýva EÚ, aby podporovala režimy práv duševného vlastníctva, ktoré prispievajú k vytváraniu odrôd osív prispôbosených miestnym podmienkam a k uchovávaniu osív poľnohospodármi;
72. naliehavo vyzýva členské štáty G8, aby nepodporovali geneticky modifikované plodiny

v Afrike;

73. pripomína, že africký vzorový zákon o biologickej bezpečnosti stanovuje prísne kritérium pre biologickú bezpečnosť; domnieva sa, že by sa mal podľa toho vytvoriť rámec pre celý objem pomoci zahraničných darcov v oblasti rozvoja biologickej bezpečnosti na celoštátnej a regionálnej úrovni;
74. vyzýva africké krajiny, aby nezaviedli vnútroštátne ani regionálne režimy biologickej bezpečnosti s nižšími štandardmi biologickej bezpečnosti ako v Kartagenskom protokole o biologickej bezpečnosti;
75. vyzýva zúčastnené krajiny, aby poskytovali poľnohospodárom možnosť vyhnúť sa závislosti od vstupov a podporovali systémy osív poľnohospodárov s cieľom udržať a zlepšiť poľnohospodársku biodiverzitu zachovaním lokálnych štátnych bánk osív, výmen a nepretržitého rozvoja miestnych odrôd osív, a to konkrétne poskytnutím flexibility, pokiaľ ide o katalógy osív, aby z nich neboli vylúčené rôzne odrody používané poľnohospodármi a aby bolo zaručené pokračovanie tradičnej produkcie;
76. žiada zúčastnené krajiny, aby chránili a podporovali prístup drobných poľnohospodárov, marginalizovaných skupín a vidieckych spoločenstiev k osivám a poľnohospodárskym vstupom, ako aj ich výmenu a aby dodržiavali medzinárodné dohody o nepatentovateľnosti ľudského života a biologických procesov, najmä v prípade pôvodných kmeňov a druhov;
77. zdôrazňuje riziko väčšej marginalizácie žien v rozhodovacom procese, ktoré vyplýva z rozvoja určitých komerčných plodín; konštatuje, že odborná príprava v oblasti poľnohospodárstva sa často zameriava na mužov a ženy opomína, pričom ženy sú následkom toho vylúčené z vykonávania svojej tradičnej úlohy, ktorou je obrábanie pôdy a plodín;

Rodová otázka

78. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v rámci spolupráce pre jednotlivé krajiny do značnej miery chýba vymedzenie presných záväzkov v oblasti rodového rozpočtovania alebo sledovania pokroku na základe rozčlenených údajov; zdôrazňuje potrebu prejsť od abstraktných a všeobecných ku konkrétnym a presným záväzkom v rámci národného akčného plánu na posilnenie postavenia žien ako držiteľiek práv;
79. naliehavo vyzýva vlády, aby odstránili všetky formy diskriminácie žien z hľadiska prístupu k pôde a mikroúverovým programom a službám a aby ženy skutočne zapájali do navrhovania a vykonávania poľnohospodárskych politík v oblasti výskumu a vývoja;

Financovanie investícií do poľnohospodárstva v Afrike

80. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť transparentnosť všetkých finančných prostriedkov poskytnutých spoločnostiam zo súkromného sektora a zverejniť takéto financovanie;

81. vyzýva darcov, aby zosúlادili oficiálnu rozvojovú pomoc so zásadami účinnosti rozvoja, zamerali sa na výsledky s cieľom odstrániť chudobu a podporovali inkluzívne partnerstvá, transparentnosť a zodpovednosť;
82. vyzýva darcov, aby svoju podporu na rozvoj poľnohospodárstva uskutočňovali hlavne prostredníctvom národných rozvojových fondov, ktoré poskytujú dotácie a úvery malým a rodinným poľnohospodárskym podnikom;
83. naliehavo vyzýva darcov, aby podporovali vzdelávanie, odbornú prípravu a technické poradenstvo pre poľnohospodárov;
84. vyzýva darcov, aby podporovali vytváranie profesijných a hospodárskych organizácií poľnohospodárov a aby podporovali zriaďovanie poľnohospodárskych družstiev, ktoré umožňujú využívať cenovo dostupné spôsoby výroby a poľnohospodárom pomáhajú spracovávať a predávať výrobky tak, aby im to zabezpečilo ziskovosť;
85. domnieva sa, že financovanie, ktoré NAFSN poskytujú členské štáty skupiny G8, je v rozpore s cieľom podpory domácich miestnych spoločností, ktoré nemôžu konkurovať nadnárodným spoločnostiam, ktoré už majú výhody z dominantného postavenia na trhu a často sa im poskytujú obchodné, colné a daňové výhody;
86. pripomína, že rozvojová pomoc má za cieľ znižovanie a v konečnom dôsledku odstránenie chudoby; domnieva sa, že oficiálna rozvojová pomoc by sa mala zameriavať na priamu podporu drobného poľnohospodárstva;
87. zdôrazňuje, že je potrebné obnoviť verejné investície do afrického poľnohospodárstva spolu s podporou súkromných investícií a uprednostňovať investície do oblasti agroekológie s cieľom udržateľne zvyšovať potravinovú bezpečnosť a znižovať chudobu a hlad pri súčasnom zachovaní biodiverzity a rešpektovaní miestnych poznatkov a inovácií;
88. zdôrazňuje, že členské štáty G7 by mali zaručiť africkým krajinám právo chrániť svoje poľnohospodárske odvetvia colnými a daňovými režimami podporujúcimi rodinných a drobných poľnohospodárov;
89. vyzýva EÚ, aby sa zamerala na všetky uvedené nedostatky NAFSN, posilnila jej transparentnosť a riadenie a zaručila súlad činností vykonávaných v jej rámci s cieľmi rozvojovej politiky;
90. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a stranám NAFSN.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Nová aliancia pre potravinovú bezpečnosť a výživu v Afrike (NAFSN) začala fungovať v roku 2012 pod záštitou skupiny G8 ako veľké verejno-súkromné partnerstvo, ktorého cieľom je pritiahnúť súkromné investície do poľnohospodárstva v záujme zvýšenia potravinovej a výživovej bezpečnosti v subsaharskej Afrike. Zahŕňa členov skupiny G8, Africkú úniu (AÚ), Nové partnerstvo pre rozvoj Afriky (NEPAD) a jeho Komplexný africký program poľnohospodárskeho rozvoja (CAADP), vlády Burkiny Faso, Beninu, Pobrežia Slonoviny, Etiópie, Ghany, Malawi, Mozambiku, Nigérie, Senegal a Tanzánie, ako aj miestne a medzinárodné spoločnosti. Konkrétnym partnerom skupiny G7 sa pridela zodpovednosť za koordináciu vykonávania iniciatívy v danej africkej krajine. EÚ je zodpovedná za koordináciu v prípade Pobrežia Slonoviny a Malawi.

Každá zúčastnená africká krajina prijala rámec spolupráce pre jednotlivé krajiny, v ktorom sú stanovené záväzky každej zo zainteresovaných strán. Tieto záväzky sa týkajú legislatívnych reforiem v jednotlivých afrických krajinách, zámerov darcov skupiny G7 poskytovať finančné prostriedky a prísľubov zo strany 180 spoločností podieľajúcich sa investíciách v celkovej výške 8 mld. USD. Dve spoločnosti vynikajú z hľadiska svojho podielu na investíciách do poľnohospodárstva: švajčiarska osivárska spoločnosť Syngenta a nórska spoločnosť Yara International, ktorá vyrába hnojivá.

Spravodajkyňa si uvedomuje potrebu, aby africké krajiny investovali do poľnohospodárstva. Hoci cieľ, ktorý má NAFSN, je správny, vyskytujú sa mnohé nedostatky.

Cieľom NAFSN je zopakovať v Afrike ázijský model tzv. zelenej revolúcie zo 60. a 70. rokov minulého storočia, ktorý je založený na monokultúre, mechanizácii, biotechnológii, závislosti od hnojív, dlhých distribučných kanáloch a produkcii exportných plodín. Obmedzenia tohto prístupu sú dobre známe, najmä environmentálne riziká, ktoré s tým súvisia.

Okrem toho, cieľom dohodnutých politík v hostiteľských krajinách je vytvorenie priaznivého podnikateľského prostredia prostredníctvom reforiem politík týkajúcich sa infraštruktúry, daní, pôdy alebo obchodu, ľahšieho prístupu k dlhodobému prenájmu nevyužitej pôdy, ako aj prostredníctvom regulačných reforiem v oblasti osív s cieľom posilniť práva duševného vlastníctva šľachtiteľov rastlín.

Je zarážajúce, že s drobnými poľnohospodármi sa takmer nekonzultovalo pri vytváraní rámcov spolupráce pre jednotlivé krajiny, hoci uvedení poľnohospodári majú byť konečnými príjemcami pomoci z NAFSN. Občianska spoločnosť, verejní činitelia, napríklad osobitný spravodajca OSN pre právo na výživu, a samotní drobní africkí poľnohospodári preto ostro kritizovali NAFSN. Upozorňujú, že NAFSN prináša to riziko, že sa uľahčí zaberanie pôdy, malovýrobcovia a ženy sa ešte viac budú odsúvať na okraj spoločnosti a zároveň sa podporí neudržateľné poľnohospodárstvo.

EÚ a členské štáty majú kľúčovú úlohu pri premene NAFSN na skutočný nástroj podpory rodinných poľnohospodárskych podnikov a miestnych hospodárstiev v subsaharskej Afrike s cieľom bojovať proti chudobe a potravinovej a výživovej neistote. Z tohto dôvodu je mimoriadne dôležité riešiť tieto otázky:

1. Správa a iniciatíva

Veľké zahraničné spoločnosti a darcovia vyžadujú pevnú štruktúru správy v príslušných partnerských krajinách, aby sa zabezpečilo spravodlivé rozdelenie rizík a prínosov medzi zainteresovanými stranami. Takisto potrebujú primerané inštitucionálne a právne rámce na náležitú reguláciu verejno-súkromných partnerstiev a konzultácie s viacerými zainteresovanými stranami a koncovými používateľmi, ktoré sa uskutočnia vopred. V NAFSN však takmer vôbec nie sú zastúpené hlasy organizácií výrobcov a miestnych skupín. Obrovské verejno-súkromné partnerstvá v krajinách subsaharskej Afriky s často nedokonalou správou verejných vecí sú už vo svojej podstate rizikom a poskytujú príležitosti na korupciu.

Spravodajkyňa vyjadruje znepokojenie, že rámce spolupráce pre jednotlivé krajiny iba selektívne odkazujú na existujúce medzinárodné normy pre zodpovedné investície do poľnohospodárstva. V rámci spolupráce pre jednotlivé krajiny sa napríklad neodkazuje na dobrovoľné usmernenia o podpore postupného uplatňovania práva na primeranú výživu v kontexte potravinovej bezpečnosti jednotlivých štátov ani na povinnosti súkromných investorov týkajúce sa záväzkov v oblasti ľudských práv, ako sú hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv a usmernenia OECD pre nadnárodné spoločnosti z roku 2011.

Spravodajkyňa usudzuje, že zúčastnené krajiny by sa mali jasne zaviazat' k účinnému presadzovaniu medzinárodných noriem, ktorými je upravené investovanie prostredníctvom prístupu založeného na ľudských právach, vrátane rámca a usmernení AÚ pre pozemkovú politiku v Afrike a usmerňujúcich zásad AÚ v oblasti významných pozemkových investícií v Afrike.

2. Rámec zodpovednosti

Rámce spolupráce pre jednotlivé krajiny nie sú plne dostupné, čo miestnej občianskej spoločnosti bráni vykonávať dôsledné monitorovanie. Okrem toho, zúčastnené spoločnosti nemajú jednotný formát ani kvalitatívne ukazovatele na hodnotenie projektov.

Spravodajkyňa požaduje, aby všetky vyhlásenia o zámere boli zverejnené v plnom rozsahu a prísne mechanizmy monitorovania a ukazovatele výkonnosti boli začlenené do všetkých rámcov spolupráce pre jednotlivé krajiny. Okrem toho treba zaviesť mechanizmus odvolania pre dotknuté miestne obyvateľstvo a spoločenstvá. Miestna občianska spoločnosť musí byť úzko zapojená do monitorovania a hodnotenia NAFSN.

Zmluvné poľnohospodárstvo je ústredným prvkom pri začleňovaní drobných poľnohospodárov do reťazcov s pridanou hodnotou. Rámce spolupráce pre jednotlivé krajiny by sa však mali preskúmať s cieľom zlepšiť ustanovenia zmlúv medzi nákupcami a miestnymi dodávateľmi a zabezpečiť podporný právny rámec okrem iného z hľadiska cenových opatrení, dodržiavania práv žien, podpory udržateľného poľnohospodárstva, vytvorenia vhodných mechanizmov urovnávania sporov a posilňovania organizácií poľnohospodárov, aby sa zlepšila ich rokovacia pozícia pri rokovaniach týkajúcich sa poľnohospodárskych zmlúv.

3. Podpora udržateľného rodinného poľnohospodárstva

V programe trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 aj v Parížskej dohode o zmene klímy z decembra 2015 sa zdôraznil význam rozvíjania modelu poľnohospodárstva, ktorý zvyšuje

odolnosť a vytvára udržateľné potravinové systémy. Rodinné poľnohospodárske podniky a drobní poľnohospodári sú hlavnými investormi v africkom poľnohospodárstve a poskytujú viac ako 60 % pracovných miest v subsaharskej Afrike¹. Preukázali, že sú schopní zvyšovať produkciu potravín udržateľným spôsobom (často pomocou udržateľných agroekologických postupov), zvyšovať rôznorodosť produkcie, prispievať k rozvoju vidieka, zvyšovať príjmy, a tým prispievať k zníženiu chudoby.

V súlade s odporúčaniami osobitného spravodajcu OSN pre právo na výživu a Medzinárodného hodnotenia poľnohospodárskej vedy a rozvojovej technológie (IAASTD) z roku 2009 spravodajkyňa vyzýva africké vlády, aby investovali do rodinných poľnohospodárskych podnikov a agroekológie namiesto podpory modelu „moderného“, „podnikateľsky orientovaného“ poľnohospodárstva založeného na priemyselnej poľnohospodárskej veľkovýrobe, ktorý podporuje NAFSN.

4. Prístup k pôde a zaistenie jej držby

Zatiaľ čo v Afrike existujú rôzne formy držby pôdy (zvyková, verejná a súkromná), pokiaľ ide o práva spojené s držbou pôdy, rámce spolupráce s jednotlivými krajinami sa takmer výlučne odvolávajú na uznávanie pozemkových práv.

Dôkazy naznačujú, že uznávanie pozemkových práv automaticky nevedie k zabezpečeniu držby pre miestne spoločenstvá. Odstránenie zvykových alebo spoločných systémov držby a zameranie sa na uznávanie pozemkových práv často vedie k väčšej neistote, pokiaľ ide o pozemkové práva pre chudobných, predovšetkým ženy. Malí producenti potravín a pôvodní obyvatelia obvykle nemajú svoje pozemkové práva právne uznané, v dôsledku čoho sú zraniteľní, pokiaľ ide o nekalé obchody s pôdou, vyvlastnenie bez súhlasu alebo chýbajúcu primeranú náhradu, najmä v súvislosti s nedostatočnou správou verejných vecí a nedokončenou pozemkovou reformou. Okrem toho, investori a miestne elity zapojené do transakcií s pôdou zvyčajne opisujú pôdu na predaj ako „ležiacu úhorom“ alebo „nedostatočne využívanú“, pričom často ignorujú alebo zatajujú pastierske činnosti, ktoré sa na pôde vykonávajú.

Dobрым príkladom tohto rizika je vytvorenie tzv. pólov rastu (napr. projekt Prosavana v Mozambiku), ktorých cieľom je pritiahnuť medzinárodných investorov do Afriky tým, že sa pôda sprístupní veľkým súkromným spoločnostiam na úkor rodinných poľnohospodárskych podnikov, často vo veľmi úrodných oblastiach.

Spravodajkyňa preto nalieha na zúčastnené africké krajiny, aby dodržiavali tradičné pozemkové práva spoločenstiev a v plnej miere vykonávali dobrovoľné usmernenia pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov z roku 2012. V súvislosti s investíciami v rámci NAFSN by sa mali vykonať štúdie vplyvu *ex ante* týkajúce sa pozemkových práv a mali by o nich vopred prebehnúť slobodné a informované konzultácie s miestnymi spoločenstvami.

5. Právne predpisy v oblasti osív

---

¹ Štatistická ročenka FAO z roku 2012, s. 18

Od práva poľnohospodárov voľne produkovať, vymieňať a predávať osivá závisí živobytie až 90 % poľnohospodárov na africkom kontinente¹. Spravodajkyňa je znepokojená žiadosťou podnikov posilniť práva šľachtiteľov rastlín harmonizáciou afrických právnych predpisov v oblasti osív na základe dohovoru UPOV z roku 1991, ktorý zakazuje väčšinu týchto neformálnych postupov. Tým by sa mohla ohroziť rôznorodosť osiva, ktorá je životne dôležitá z hľadiska prispôsobenia sa zmene klímy a potravinovej bezpečnosti. Okrem toho, patenty súvisiace s vyšším predajom certifikovaných osív v Afrike zvyšujú závislosť drobných poľnohospodárov a pravdepodobnosť, že sa zadlžia.

Keďže kontrola, vlastníctvo a dostupnosť osív majú kľúčový význam pre potravinovú bezpečnosť a odolnosť chudobných poľnohospodárov, spravodajkyňa sa domnieva, že darcovia by mali podporovať systémy osív poľnohospodárov s cieľom umožniť určitý stupeň nezávislosti od odvetvia obchodného osiva a tiež z toho dôvodu, že genetická rozmanitosť osiva je väčšou zárukou vhodnosti osiva z hľadiska miestnych agroekologických podmienok.

6. Rodové otázky

Až donedávna bola podpora poľnohospodárstvu často zameraná na plodiny na vývoz, ktorých produkciu majú na starosti muži, pričom úlohy spojené s produkciou potravín na obživu rodín boli väčšinou ponechané ženám.

V správe NAFSN o pokroku za rok 2014 sa poukazuje na to, že spomedzi malých poľnohospodárov, ktorí sa zúčastňujú na projektoch novej aliancie, tvoria ženy iba 21 %. Predstavujú však až 50 % rodinných poľnohospodárskych podnikov v subsaharskej Afrike². Skutočnosť, že NAFSN venuje len malú pozornosť rodovej otázke, prispieva k rastúcej nerovnosti a prehlbuje marginalizáciu afrických žien.

Vplyv NAFSN na rodovú otázku by sa mal posudzovať na základe osobitných ukazovateľov. Prioritná pozornosť by sa mala venovať aj odstráneniu všetkých foriem diskriminácie žien v prístupe k pôde, zlepšeniu prístupu žien k mikroúverovým programom a službám, ako aj účinnému zapájaniu žien do navrhovania a vykonávania poľnohospodárskej politiky v oblasti výskumu a vývoja.

7. Financovanie investícií do poľnohospodárstva v Afrike

Spravodajkyňa vyjadruje silné výhrady, pokiaľ ide o podporu investícií do poľnohospodárstva v Afrike prostredníctvom obrovských verejno-súkromných partnerstiev, ako je NAFSN.

Hlavnými súkromnými subjektmi v NAFSN sú nadnárodné spoločnosti, ktoré už majú výhody z dominantného postavenia na trhu a v hostiteľských krajinách majú často podporu v oblasti obchodu, ciel a daní. Plánované investície vychádzajú z myšlienky, že drobných poľnohospodárov možno „pozdvihnúť“ z chudoby tým, že sa začlenia do hodnotových reťazcov potravinárskeho priemyslu. Prevažná väčšina poľnohospodárov však nemá v dostatočnej blízkosti prístup na trh, chýba im kapacita na produkciu požadovaných množstiev,

---

¹ Olivier De Schutter (2009): „“, s. 23.

² FAO (2011): The State of Food and Agriculture. Women in Agriculture. Closing the gender gap for development (Stav potravín a poľnohospodárstva. Ženy v poľnohospodárstve: znižovanie rodových rozdielov v záujme rozvoja).

ako aj technická odborná príprava potrebná na splnenie prísnych požiadaviek, pokiaľ ide o riadenie produkcie, účtovníctvo, hygienické opatrenia a investície. Okrem toho existuje obrovská asymetria moci medzi nadnárodnými poľnohospodárskymi konglomerátmi, regionálnymi a celoštátnymi subjektmi a menšími firmami v afrických krajinách.

Oficiálna rozvojová pomoc by mala slúžiť boju proti chudobe, a nie záujmom obchodnej politiky EÚ. Spravodajkyňa sa domnieva, že EÚ by nemala používať oficiálnu rozvojovú pomoc na podporu nadnárodných spoločností, ktoré pôsobia ako monopoly alebo kartely a prispievajú k oslabeniu miestneho súkromného sektora, čím ohrozujú rodinné poľnohospodárske podniky a drobných poľnohospodárov.

***

Na záver: Spravodajkyňa vážne spochybňuje schopnosť obrovských verejno-súkromných partnerstiev, ako je NAFSN, prispievať k znižovaniu chudoby a k potravinovej bezpečnosti, lebo najchudobnejším spoločenstvám hrozí to, že budú znášať najväčšie sociálne a environmentálne riziká, ktoré sú s tým spojené. Vzhľadom na existujúce nedostatky je spravodajkyňa presvedčená, že EÚ a jej členské štáty by mali zastaviť súčasnú podporu pre NAFSN. Namiesto toho by darcovia aj vlády štátov mali investovať do modelu poľnohospodárstva, ktorý je udržateľný, podporuje drobných poľnohospodárov a ženy a umožňuje, aby potenciál domácich a regionálnych trhov prinášal výhody rodinným poľnohospodárskym podnikom a spotrebiteľom zabezpečoval kvalitné potraviny za dostupné ceny.

18. 3. 2016

STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

pre Výbor pre rozvoj

k Novej aliancii pre potravinovú bezpečnosť a výživu
2015/2277(INI)

Spravodajkyňa: Molly Scott Cato

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

Všeobecný prístup

1. konštatuje, že vlády krajín G8 sa na základe spoločného vyhlásenia o potravinovej bezpečnosti z L'Aquily z roku 2009 zaviazali podporovať vlastné stratégie zamerané na zvyšovanie produkcie potravín, a tým aj rozširovanie prístupu k potravinám, s osobitným zameraním na posilňovanie postavenia drobných poľnohospodárov a poľnohospodárov a zlepšovanie ich prístupu k pôde a k finančným službám vrátane mikrofinancií a trhov;
2. konštatuje, že v politickom rámci EÚ na pomoc rozvojovým krajinám pri riešení výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti¹ sa zdôrazňuje potreba, aby sa EÚ a jej členské štáty zamerali na produkciu potravín v malom rozsahu v záujme zvýšenia dostupnosti potravín v menej rozvinutých krajinách, čo by malo mnohonásobný účinok: zvýšili by sa príjmy a odolnosť výrobcov, zlepšila by sa dostupnosť potravín pre obyvateľstvo, zvýšila by sa kvalita životného prostredia a podporili by sa malé a stredné podniky, ako aj rozvoj vidieka prostredníctvom spracovania;
3. uznáva, že pokiaľ ide o politiku v oblasti potravinovej bezpečnosti v rozvojových krajinách, dôraz sa presunul od obvyčajného zvyšovania produkcie poľnohospodárskych komodít k zabezpečeniu kapacity jednotlivých krajín užiť sa a posilniť svoju potravinovú sebestačnosť, ktorá sa chápe ako právo ľudí rozhodovať o vlastných poľnohospodárskych a potravinových politikách a produkcii;
4. žiada preto nahradiť prílišnú závislosť od dovážaných potravín ich spoľahlivou domácou

¹ Politický rámec EÚ na pomoc rozvojovým krajinám pri riešení výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti, COM(2010)127.

výrobou, pričom treba uprednostňovať miestne plodiny, ktoré splňajú nutričné požiadavky; konštatuje, že je to čoraz dôležitejšie vzhľadom na rastúcu nestabilitu klímy a trhov;

5. domnieva sa, že takáto sebestačnosť zameraná na miestnu, domácu potravinársku výrobu a kratšie regionálne potravinové dodávateľské reťazce by pomohla znížiť hlad a zabezpečiť miestnemu obyvateľstvu rovnocenný prístup k potravinám, čím by sa zaručili lepšie životné podmienky a dlhodobá potravinová bezpečnosť; zdôrazňuje, že keďže nespravodlivé obchodné dohody môžu ohrozovať schopnosť týchto krajín zabezpečiť pre seba dostatok potravín a môžu vylúčiť ich poľnohospodárov z niektorých trhov, o vývoze by sa malo uvažovať až po splnení týchto základných cieľov potravinovej bezpečnosti;
6. podporuje „strednodobé a dlhodobé programy v oblasti udržateľného poľnohospodárstva, potravinovej bezpečnosti, výživy a rozvoja vidieka s cieľom odstrániť hlavné príčiny hladu a chudoby, a to aj postupným uplatňovaním práva na primeranú výživu“, ako aj prístup k čistej vode, zapojením spoločenských do činností poľnohospodárskeho rozvoja (poľnohospodárstvo, spracovanie a marketing), a to najmä „budovaním kapacít, kladením dôrazu na integrované opatrenia zacielené na politiku, inštitúcie a ľudí, s osobitným dôrazom na drobných poľnohospodárov a poľnohospodárky“¹, posilňovaním ich postavenia a podporou ich práva na dôstojnú prácu;
7. konštatuje, že stabilita je vyššia a emigrácia nižšia tam, kde existuje potravinová bezpečnosť, ktorá je založená na zdravej a živej pôde a na produktívnych poľnohospodárskych ekosystémoch odolných proti zmene klímy;

Drobné poľnohospodárstvo

8. poznamenáva, že drobné poľnohospodárstvo zohrávalo vždy kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o podnecovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja, tým, že zaisťovalo potravinovú bezpečnosť všetkým obyvateľom, znižovalo potrebu využívania devízových rezerv na dovoz potravín a poskytovalo pracovné miesta;
9. zdôrazňuje, že drobní poľnohospodári, ktorí produkujú okolo 70 % potravín spotrebovaných v Afrike, majú v lokálnom kontexte kľúčový význam pre zabezpečenie zdrojov obživy a nezastupiteľné miesto, pokiaľ ide o inkluzívny rozvoj poľnohospodárstva;
10. zdôrazňuje preto, že Nová aliancia pre potravinovú bezpečnosť a výživu v Afrike musí byť v prvom rade prospešná pre drobných poľnohospodárov a malé rodinné podniky, aby si mohli nájsť svoje miesto a posilniť svoju úlohu v potravinovom dodávateľskom reťazci;
11. berie na vedomie, že zahraničné súkromné investície a politiky liberalizácie obchodu môžu mať výrazný vplyv na poľnohospodárske odvetvia rozvojových ekonomík;

Zaberanie pôdy, prístup k pôde a konsolidácia pôdy

12. berie na vedomie nebezpečenstvo nadmernej deregulácie vlastníctva pôdy; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že sú vážne ohrozené zdroje obživy, prístup k poľnohospodárskej pôde a

---

¹ Záverečné vyhlásenie Svetového samitu o potravinovej bezpečnosti, FAO 2009

využívanie tradičných poľnohospodárskych metód drobných poľnohospodárov;

13. odsudzuje rozsiahlu konsolidáciu vlastníctva pôdy vrátane jej zaberania zahraničnými investormi, ktorá vážne postihuje drobných poľnohospodárov a má závažné dôsledky pre poľnohospodársku výrobu, zvyšovanie cien potravín a posilňovanie miestnej, regionálnej a vnútroštátnej potravinovej neistoty a chudoby;

Zmena poľnohospodárskeho modelu

14. uznáva význam prístupu k zdrojom vody na poľnohospodárske účely, ako aj riziká prílišného využívania drahocennej vody na zavlažovanie a v tejto súvislosti poukazuje na potrebu obmedzovať neúsporné metódy zavlažovania a zdôrazňuje, že agronomické techniky, pri ktorých sa šetrí voda, môžu pomôcť zabrániť evapotranspirácii (strate vody z pôdy), udržať vodu v zdravej, živej pôde a zachovať čisté zdroje pitnej vody;
15. uznáva osobitné potreby poľnohospodárstva v tropických a subtropických polosuchých oblastiach, najmä pokiaľ ide o plodiny, ktoré potrebujú ochranu pred slnkom a ochranu pôdy, a domnieva sa, že pestovanie monokultúr, ktoré vyčerpávajú zdroje, je zastarané a darcovské krajiny Novej aliance pre potravinovú bezpečnosť od tejto praxe stále viac ustupujú;
16. berie na vedomie potrebu prejsť na udržateľné a diverzifikované poľnohospodárstvo s nižšou závislosťou od zdrojov a degradáciou pôdy a väčšou odolnosťou proti negatívnym vplyvom zmeny klímy;
17. zdôrazňuje, že Nová aliancia pre potravinovú bezpečnosť a výživu musí viesť k vytvoreniu poľnohospodárskej štruktúry v štádiu primárnej výroby, ako aj spracovania, ktorá bude prispôbená z regionálneho hľadiska;
18. varuje pred nadmernou produkciou nepotravinových poľnohospodárskych komodít namiesto potravín, najmä východiskových surovín pre biopalivá, v iniciatívach, ktoré financuje Nová aliancia pre potravinovú bezpečnosť a výživu, keďže produkcia takýchto komodít môže mať škodlivý vplyv na potravinovú bezpečnosť a potravinovú sebestačnosť zúčastnených krajín;
19. žiada pri vypracovaní stratégií a akčných plánov zohľadniť miestne znalosti a miestne odrody a pri výrobe osív a množiteľského materiálu použiť prírodné techniky na základe konzultácií s miestnymi spoločenstvami;

Agroekológia a poľnohospodársko-lesnícky systém

20. berie na vedomie, že dlhodobé agroekologické prístupy, pri ktorých sa efektívne využívajú zdroje, majú vďaka vysokej rôznorodosti druhov, prítomnosti užitočných druhov, rozloženiu rizík a recyklácii odpadu významný potenciál;
21. konštatuje, že takéto agronomické techniky – podpora prírodných procesov, ako je tvorba ornice, regulácia vody a škodcov alebo uzavretý kolobeh živín – dokážu poľnohospodárom a správnym orgánom pri nízkych nákladoch zabezpečiť dlhodobú produktivitu a plodnosť;

22. konštatuje, že vďaka udržateľnému obhospodarovaniu pôdy možno vo svete vyprodukovať až o 58 % viac potravín¹;
23. odporúča agroekologické prístupy, najmä tie, ktoré sa zameriavajú na ornicu, vrátane permakultúry, poľnohospodársko-lesníckeho systému, striedania plodín a pestovania medziplodín, predovšetkým strukovín, podsevu, kompostovania a mulčovania s cieľom zlepšiť účinnosť ekosystémových funkcií, a tým v dlhodobom horizonte zvýšiť produktivitu a úrodnosť s využitím prírodných procesov;
24. poukazuje na synergický účinok prístupov zameraných na ornicu v spojitosti s prístupmi zameranými na stromy, ako aj synergický účinok prispôsobenia poľnohospodárskych ekosystémov zmene klímy; berie na vedomie najmä veľký dopyt po palivovom dreve; berie na vedomie predovšetkým možnosť viacnásobného využívania stromov viažucich dusík;
25. konštatuje, že agrochemikálie sa v rozvojových krajinách, napríklad v tých, ktoré sú zapojené do Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu, môžu používať v nadmernom množstve a/alebo nevhodne;
26. konštatuje, že tento problém ešte viac zhoršuje negramotnosť a nedostatok vhodnej odbornej prípravy a môže viesť k výrazne vyššiemu obsahu rezíduí pesticídov v čerstvom ovocí a v zelenine, ako aj k otrávám a môže mať aj ďalšie účinky na zdravie poľnohospodárov a ich rodín;

Prístup k výživným potravinám a vode

27. zdôrazňuje, že kvalitná, vyvážená strava je mimoriadne dôležitá, a potvrdzuje, že výživa by mala byť na ústrednom mieste, pokiaľ ide o budovanie a prebudovanie potravinových systémov;
28. pripomína, že výživový stav nemožno stanoviť len na základe energetického príjmu;
29. zdôrazňuje, že milióny osôb v Afrike, najmä detí, trpia hladom a nekvalitnou a nedostatočnou výživou, čo sú hlavné príčiny úmrtnosti na tomto kontinente, a že popri zaberaní pôdy a zmene klímy je hlad jedným z hlavných dôvodov, prečo ľudia utekajú zo svojich domovov;
30. uznáva mimoriadne dôležitý význam, ktorý má pre život prístup k čistej pitnej vode, ako aj vplyv, ktorý môže mať v tejto súvislosti poľnohospodárstvo;
31. požaduje poľnohospodárske a potravinové politiky, ktoré sú z miestneho hľadiska primerané a reagujú na potreby celej spoločnosti, s cieľom odstrániť hlad a podvýživu;
32. zdôrazňuje potrebu stratégií na minimalizovanie plytvania potravinami v rámci celého potravinového reťazca;

Kritické pripomienky

33. víta záväzok Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu v súvislosti s

---

¹ FAO, Svetové partnerstvo pre pôdu

potravinovou bezpečnosťou, vyjadruje avšak znepokojenie nad tým, že použité prostriedky vychádzajú zo zastaraných modelov poľnohospodárskeho rozvoja a z nepomeru síl;

34. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Nová aliancia pre potravinovú bezpečnosť a výživu nemusí byť taká prínosná pre malé rodinné poľnohospodárske podniky, ako sa pôvodne predpokladalo, ale môže prehľbovať ich závislosť od nákladných vonkajších vstupov;
35. berie na vedomie nebezpečenstvá deregulácie v sektore osív v zúčastnených krajinách, keďže deregulácia môže viesť k tomu, že drobní poľnohospodári sa stanú príliš závislými od osív a prípravkov na ochranu rastlín vyrobených zahraničnými spoločnosťami;
36. poukazuje na to, že do rozhodovacieho procesu na základe rámca spolupráce neboli zahrnuté všetky zainteresované strany, ale boli z neho skôr vylúčené, okrem iného, vidiecke spoločenstvá, poľnohospodárski zamestnanci, drobní poľnohospodári, rybári a pôvodné obyvateľstvo a ich právo zapojiť sa do tohto procesu nebolo zohľadnené;
37. tvrdí, že k africkým štátom treba v tejto aliancii pristupovať ako k partnerom a netreba ich považovať len za poskytovateľov služieb, ktorí súkromným investorom znižujú riziká a neistotu;
38. berie na vedomie správu skupiny G20 z roku 2011, v ktorej sa zdôrazňuje, že pri investíciách z dôvodu daňových výhod existuje riziko, že budú len krátkodobé; pripomína, že viaceré prieskumy motivácie investorov naznačili, že osobitné daňové stimuly majú na investičné rozhodnutia investorov neutrálny alebo negatívny vplyv¹;
39. konštatuje, že daňové stimuly vrátane oslobodení od dane z príjmu právnických osôb v osobitných hospodárskych oblastiach pripravujú africké štáty o daňové príjmy, ktoré by sa mohli použiť na financovanie životne dôležitých verejných investícií do poľnohospodárstva, najmä v oblasti potravinovej bezpečnosti a výživy²;
40. vyjadruje poľutovanie nad tým, že jediným spoločným ukazovateľom desiatich rámcov spolupráce v Novej aliancii pre potravinovú bezpečnosť a výživu je index podnikania Svetovej banky;

Požiadavky – zúčastnené krajiny

41. vyzýva zúčastnené krajiny, aby:

- uplatňovali dobrovoľné usmernenia FAO pre podporu postupnej realizácie práva na primeranú výživu v kontexte potravinovej bezpečnosti jednotlivých štátov z roku 2004, ako aj zásady zodpovedného investovania do poľnohospodárstva a potravinových systémov FAO z roku 2014 a zaručili súlad s hlavnými zásadami OSN v oblasti podnikania a ľudských práv;
- zabezpečili, aby sa pri posudzovaní činností Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a

---

¹ Mwachinga, E. (globálny tím na zjednodušenie daní, skupina Svetovej banky), Výsledky prieskumu motivácie investorov vo Východoafrickom spoločenstve – prezentácia v Lusake 12. 2. 2013.

² Podpora vývoja účinnejších daňových systémov – správa MMF, OECD a Svetovej banky pre pracovnú skupinu skupiny G20, 2011.

výživu nehodnotila len kvalita investícií, ale aj kvalita vplyvu na rozvoj vrátane, okrem iného, cieľov týkajúcich sa práv žien a zaangažovanosti zainteresovaných strán, vyváženej a zdravej výživy a spoľahlivosti dodávok potravín;

- v rámci správ o pokroku jednotlivých krajín vykonávali ročné hodnotenia uplatňovania rámca spolupráce pre jednotlivé krajiny (CCF) s cieľom overiť, či boli záväzky splnené, a aby výsledky týchto hodnotení zverejňovali;
- pristupovali k uznávaniu pozemkových práv z hľadiska ľudských práv tým, že prijímajú a v plnej miere vykonávajú dobrovoľné usmernenia FAO pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov z roku 2012 v kontexte národnej potravinovej bezpečnosti;
- zabezpečili participatívne a inkluzívne systémy, v ktorých sa v prvom rade kladie dôraz na práva, potreby a záujmy zákonných držiteľov práv na pôdu, najmä drobných poľnohospodárov a malé rodinné poľnohospodárske podniky; najmä zabezpečili, aby sa od všetkých spoločností, ktoré žijú na pozemkoch, v súvislosti s ktorými sa vykonáva prevod vlastníckych práv a/alebo kontroly, vopred získal slobodný a informovaný súhlas;
- preskúmali verejné politiky a projekty s cieľom odstrániť akúkoľvek motiváciu k zaberaniu pôdy a k jej vlastníctvu na nevýrobné účely;
- prijali záväzné vnútroštátne opatrenia proti zaberaniu pôdy, korupcii súvisiacej s prevodom pôdy a využívaniu pôdy na špekulatívne investície;
- sledovali uznávanie pozemkových práv a systémy certifikácie a zabezpečili, aby boli transparentné, nevedli ku koncentrácii vlastníctva pôdy a nepripravovali spoločnosti o zdroje, na ktoré sú odkázané;
- zabezpečili, aby sa finančná pomoc nepoužívala na podporu iniciatív, ktoré umožňujú spoločnostiam vysídliť miestne spoločnosti;
- využívali participatívne procesy na navrhovanie modelových systémov zmluvného poľnohospodárstva prispôbených potrebám miestnych spoločností;
- zriaďovali, propagovali a podporovali organizácie výrobcov, ako sú družstvá, ktoré posilňujú vyjednávaciu pozíciu drobných poľnohospodárov, čím vytvárajú potrebné podmienky na ich lepšie odmeňovanie na trhoch a umožňujú im spoločne využívať poznatky a najlepšie postupy;
- nadviazali spoluprácu medzi domácimi poľnohospodármi, miestnymi spoločnosťami, miestnymi orgánmi a organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom riešiť potravinovú neistotu a zlepšovať životnú úroveň, vykonávať konzultácie s vnútroštátnymi zainteresovanými stranami a zabezpečiť, aby miestne subjekty boli plne zapojené do vykonávania programu;
- urýchlili vytváranie platforiem s účasťou mnohých subjektov (organizácie drobných poľnohospodárov, zainteresované spoločnosti, zástupcovia organizovanej občianskej spoločnosti);
- zabezpečili, aby drobní poľnohospodári, najmä ženy, mali jasne vymedzené práva

prístupu k pôde a vode a mohli plne využívať prínosy z rozvoja; vykonali náležité konzultácie s pastiermi pri zvažovaní investícií financovaných Novou alianciou pre potravinovú bezpečnosť a výživu s cieľom zabrániť konfliktom týkajúcim sa pôdy a optimalizovať využívanie spoločnej pôdy; vychádzali pri všetkých opatreniach zo záujmov a možností domácich drobných poľnohospodárov;

- zabezpečili primeranú úroveň verejných investícií s cieľom zaručiť trvalé, udržateľné a inkluzívne riešenia;
- poskytovali poľnohospodárom možnosť vyhnúť sa závislosti od vstupov a podporovali systémy osív poľnohospodárov s cieľom udržať a zlepšiť poľnohospodársku biodiverzitu zachovaním lokálnych štátnych bánk osív, výmen a nepretržitého rozvoja miestnych odrôd osív a konkrétne poskytnutím flexibility, pokiaľ ide o katalógy osív, aby z nich neboli vylúčené rôzne odrody používané poľnohospodármi a aby bolo zaručené pokračovanie tradičnej produkcie;
- chránili a podporovali prístup drobných poľnohospodárov, marginalizovaných skupín a vidieckych spoločenstiev k osivám a poľnohospodárskym vstupom, ako aj ich výmenu; dodržiavali medzinárodné dohody o nepatentovateľnosti ľudského života a biologických procesov, najmä v prípade pôvodných kmeňov a druhov;
- zabránili tomu, aby boli systémy potravinárskej výroby príliš závislé od fosílnych palív, s cieľom obmedziť kolísavosť cien a zmierniť účinky zmeny klímy;
- vyvinuli v miestnom a regionálnom kontexte krátke potravinové dodávateľské reťazce, ako aj vhodnú skladovaciu a komunikačnú infraštruktúru v tejto súvislosti, keďže krátke dodávateľské reťazce sú najúčinnnejšie v boji proti hladu a chudobe na vidieku;
- rozvíjali politiky, ktoré podporujú trvalo udržateľné poľnohospodárstvo a propagujú rozmanitejšie poľnohospodárske systémy riadené podľa zásad agroekológie, vrátane poľnohospodársko-lesníckeho systému a integrovanej ochrany proti škodcom;
- sprostredkovali africkým poľnohospodárom prístup k cenovo dostupným technologickým riešeniam agronomických problémov špecifických pre Afriku, ktoré si vyžadujú len málo vstupov;
- zabezpečili väčší dosah a realizáciu požadovaných cieľov Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu tým, že budú investovať do vzdelania, odbornej prípravy a popularizácie poľnohospodárstva s využitím participatívnych prístupov zameraných na konkrétne spoločenstvá v oblasti výživy, držby pôdy, práv, poľnohospodársko-lesníckeho systému a trvalo udržateľného poľnohospodárstva, ktoré si vyžadujú málo vstupov, vrátane trvalo udržateľných tradičných techník;
- podporovali širokú škálu výživných, miestnych a v čo najväčšej miere sezónnych plodín, ktoré sú pokiaľ možno prispôbené miestnym podmienkam alebo sú pôvodnými odrodami a druhmi, vrátane ovocia, zeleniny a orechov, s cieľom zlepšiť úroveň výživy zabezpečením neustáleho prístupu k pestrej, zdravej a cenovo dostupnej strave, ktorá je primeraná z hľadiska kvality, kvantity a rozmanitosti, a nielen kalórií, a v súlade s kultúrnymi hodnotami;

- zabezpečili, aby stratégie neboli založené výlučne na produkcii väčšieho množstva potravín, najmä veľkého objemu plodín, ktoré majú len vysoký obsah kalórií a ktoré môžu v prípade, ak prevažujú v strave, spôsobiť, že konzumentom budú chýbať ostatné živiny;
- sa vyhli opatreniam, ktoré by bránili prístupu k primeranej výžive a potravinám, najmä tým, ktoré by bránili obyvateľstvu v prístupe a využívaní zdrojov a vstupov, ktoré sú zárukou ich prežitia;
- zabezpečili začlenenie výživy medzi základné verejné služby (vrátane zdravia, vody a hygieny);
- sa usilovali v plnej miere vykonať Medzinárodný kódex pre obchodovanie s náhradami materského mlieka, ako aj rezolúcie Svetového zdravotníckeho zhromaždenia (WHA) o výžive dojčiat a malých detí;
- navrhli politiky, ktoré posilňujú postavenie vidieckych žien a zrovnoprávňujú ich, pričom by mali osobitne zohľadniť ich časové a pohybové obmedzenia;
- zabezpečili ženám rovnaké práva a spoločenské a rozhodovacie úlohy, najmä pokiaľ ide o prístup k pôde, financovaniu a zdrojom;
- zabezpečili, aby mali ženy prospech z transformácie poľnohospodárstva, a to bojom proti diskriminačným zvykom a odstránením diskriminačných ustanovení, ktoré bránia v prístupe k zdrojom;
- zahrnuli do rámcov spolupráce pre jednotlivé krajiny konkrétne ciele na posilnenie postavenia žien, ako aj harmonogram na ich dosiahnutie; vykonávali rodové rozpočtovanie projektov a priebežné hodnotenie s využitím rodovo rozčlenených údajov;
- začlenili rodovú perspektívu do oficiálnych štatistík a ukazovateľov politik rozvoja vidieka s cieľom identifikovať najlepšie postupy a lepšie usmerňovať stratégie;
- zaviedli systémy na zabezpečenie transparentnosti a zodpovednosti vo všetkých iniciatívach;
- zabezpečili, aby posúdenia vrátane posúdení vplyvu všetkých projektov vykonávali nezávislé orgány s využitím širokej škály ukazovateľov na meranie vplyvu na potravinovú bezpečnosť, výživu a chudobu, čím sa komplexne zhodnotí pokrok každej krajiny v kontexte Novej aliance pre potravinovú bezpečnosť a výživu;
- zabezpečili, aby finančné, daňové a administratívne reformy nespôsobili oslobodenie investorov od spravodlivých príspevkov do daňového základu zúčastnených krajín alebo neoprávnene neznevýhodnili investorov v porovnaní s drobnými poľnohospodármi;
- zabezpečili, aby si príslušné vlády ponechali právo chrániť svoje poľnohospodárske a potravinové trhy vhodnými colnými a daňovými režimami, ktoré majú mimoriadny význam, pokiaľ ide o riešenie finančných špekulácií a daňových únikov;
- vykonali dobrovoľné usmernenia FAO pre zodpovednú správu držby pôdy, rybných hospodárstiev a lesov z roku 2012 na základe participatívnych a inkluzívnych systémov, ktoré uprednostňujú práva a potreby zákonných držiteľov práv na pôdu;

- preskúmali verejné politiky a projekty s cieľom odstrániť akúkoľvek motiváciu k zaberaniu pôdy;
- prijali opatrenia na podporu zodpovedného obchodu a usilovali sa odstrániť colné prekážky, ktoré bránia regionálnemu obchodu;

Požiadavky – EÚ a členské štáty

42. vyzýva EÚ s jej členskými štátmi, ako najväčšieho poskytovateľa rozvojovej pomoci vo svete, aby:

- podmienili pokračovanie podpory Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu a intenzívnej spolupráce splnením uvedených skutočností;
- umožnili vyvodit' zodpovednosť voči podnikom za ľudské práva, pozemkové práva a sociálne, environmentálne a pracovné normy, a najmä zabezpečili, aby si členské štáty plnili extrateritoriálne záväzky, ktorými sú viazané, tým, že zabezpečia, aby ich politiky neslúžili na porušovanie ľudských práv v iných krajinách a aby nešťátne subjekty nebránili v uplatňovaní týchto práv;
- zabezpečili, aby investori z EÚ rešpektovali práva miestnych spoločností a potreby malých poľnohospodárskych podnikov a nabádali aj svojich partnerov, aby ich rešpektovali, tým, že budú v rámci spolupráce uplatňovať prístup založený na ľudských právach, vrátane zachovávanía záruk v oblasti environmentálnych, sociálnych, pracovných a ľudských práv, ako aj práva na pôdu a najprísnejších noriem transparentnosti v súvislosti s ich investičnými plánmi;
- zabezpečili, aby sa investori z EÚ pri vypracúvaní pracovných zmlúv riadili politikou sociálnej zodpovednosti a svoje hospodárske výhody nezneužívali v neprospech pracovníkov z miestnych spoločností;
- nabádali zúčastnené krajiny, aby demokraticky vykonávali svoje vlastné poľnohospodárske a potravinové politiky, priority a stratégie navrhnuté v rámci trvalo udržateľného poľnohospodárskeho modelu;
- uznávali potrebu zúčastnených krajín dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a chrániť si svoje právo byť v čo najväčšej miere sebestačné;
- podporovali a presadzovali miestne africké podniky a zainteresované strany ako primárnych aktérov a beneficentov iniciatív Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu;
- vykonali nedávne rozhodnutie WTO, ktoré sa týka zrušenia poľnohospodárskych vývozných dotácií, ktoré narúšajú miestne trhy a ničia zdroje obživy v rozvojových krajinách;
- zrušili colné prekážky, ktoré zbavujú africké krajiny motivácie pridávať základným produktom na miestnej úrovni pridanú hodnotu;
- zabezpečili účinné programy EÚ s dôrazom na väčší počet menších projektov vykonávaných na miestnej a regionálnej úrovni;

- vzali do úvahy, že vďaka životaschopným, zdravým miestnym spoločenstvám a hospodárstvám a plodným, produktívnym a odolným poľnohospodárskym systémom zostávajú ľudia žiť na vidieku a nepridávajú sa k masovým migračným tokom, čím sa zvyšuje globálna stabilita;
43. vyzýva zúčastnené vlády a investorov, aby začali dialóg o Novej aliancii pre potravinovú bezpečnosť a výživu s občianskou spoločnosťou, miestnymi spoločenstvami a ďalšími inštitúciami; zabezpečili dostupnosť dohodnutých dohôd vo verejnej doméne transparentným spôsobom; a zabezpečili zastúpenie príslušných organizácií občianskej spoločnosti v rozhodovacích orgánoch Novej aliancie pre potravinovú bezpečnosť a výživu.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	15.3.2016
Výsledok záverečného hlasovania	+: 35 -: 3 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Paul Brannen, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Edouard Ferrand, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurentiu Rebege, Bronis Ropè, Jordi Sebastià, Jasenko Selimovic, Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pilar Ayuso, Franc Bogovič, Rosa D'Amato, Jørn Dohrmann, Peter Eriksson, Julie Girling, Ivan Jakovčić, Karin Kadenbach, Sofia Ribeiro, Tibor Szanyi

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	20.4.2016
Výsledok záverečného hlasovania	+: 23 -: 0 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Nirj Deva, Doru-Claudian Frunzuličă, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Marina Albiol Guzmán, Brian Hayes, Paul Rübig
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Amjad Bashir, Tiziana Beghin, Miroslav Poche

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

23	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Paavo Väyrynen
ECR	Amjad Bashir, Nirj Deva
EFDD	Tiziana Beghin, Ignazio Corrao
GUE/NGL	Marina Albiol Guzmán, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Brian Hayes, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Davor Ivo Stier, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská
S&D	Doru-Claudian Frunzulică, Enrique Guerrero Salom, Linda McAvan, Miroslav Poche, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

0	-
---	---

1	0
PPE	Paul Rübig

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania